

[Harald Petersen.]

da har det under de vekslende situationer vist sig, at noget af det dog kun var skueretter. Den sidste ret, som socialdemokratiet på dette område serverede for det høje folketing, stammer fra den glade og ansvarsløse oppositionsperiode under den tidligere venstre-regering, dengang da det nuværende regeringsparti i december 1945 mødte med forslag om en faktisk ophævelse af skatte- og opholdsbestemmelserne i forbindelse med en nedsættelse af den kommunale valgrets-alder til 21 år. Det nu fra regeringens side fremsatte lovforslag har været genstand for en så nærgående barbering, at de stærkt opreklamerede, såkaldte demokratiske folkekrav om skatte- og opholdsbetingelsernes bortfald fuldstændig er forsvundet; nu står kun kravet tilbage om valgretsalders nedsættelse til 21 år. Det vil altså sige, at et par af skueretterne er forsvundet af bordet, hvad de herrer nu ikke skal høre ilde for.

Når jeg læser lovforslaget og den højtærede ministers forelæggelsestale igennem, må jeg indrømme, at der i og for sig ikke er gjort megen blæst ud af det foreliggende lovforslag. Motiveringen for forslaget fremsættelse er i virkeligheden kun denne ene, at efter at der på rigsdagen er blevet fremsat forslag om nedsættelse af valgretsalders til 21 år ved valg til menighedsrådene, har man fundet det rimeligt også nu at foreslå 21 års valgret indført ved de kommunale valg.

Jeg hørte nu den ærede ordfører for socialdemokratiet minde om, hvad der også står i bemærkningerne til forslaget, at man under tidligere perioder her i landet havde nedsat valgretsalders til menighedsråd og til kommunale råd, før der var tale om en nedsættelse af valgretsalders til de politiske valg. Jeg begriber ærlig talt ikke, hverken at regeringen eller at den ærede ordfører har bryst til at drage en sammenligning mellem situationen i århundredets begyndelse og den situation, valglovmæssigt og valgretsmæssigt, vi befinder os i i dag. I århundredets begyndelse havde vi en forfatning med privilegeret valgret og en meget høj valgrets-alder, som alle partier, ja, endog de frikonservative i landstinget, gennem år havde været enige om var for høj. I dag har vi en forfatning med lige og almindelig valgret og vel at mærke en forfatning med adgang til folkeafstemning. Der er overhovedet ikke nogen praktisk eller saglig mulighed for sammenligning mellem de forhold, der eksisterede i århundredets begyndelse under en ganske anden forfatning og et helt andet

system, og det, som vi lever under i dag. Det er i den givne situation — jeg understreger: i den givne situation — en overmåde spinkel begrundelse for fremsættelsen af et forslag som dette, der på afgørende måde berører et så vigtigt politisk spørgsmål som fastsættelsen af valgrets- og valgbarhedsalders til de kommunale råd, et spørgsmål, som regeringen og regeringspartiet jo bl. a. gennem Gallupundersøgelser ved er genstand for stærkt divergerende anskuelser, formentlig på tværs af alle de gængse partier.

Denne holdning er så meget mere ejendommeligt, for ikke at sige udæskende, når man tager i betragtning, at regeringen har nedsat en forfatningskommission, hvis arbejde det formentlig er regeringens mening at søge fremmet, efter at man ganske vist i hele regeringens hidtidige levetid har søgt at sabotere det. Indtil videre og indtil andet er autoritativt oplyst for mig, går jeg imidlertid ud fra, at den høje regering ikke ser det som sin væsentligste forfatningsmæssige opgave bare at holde grundlovsjubileum, men at der står alvor bag de officielle og på papiret fremsatte ønsker om en tidssvarende revision af vor forfatning. Men også her venter vi på skib, på regeringens skib og på regeringens skibsladning. Hidtil er det jo nærmest gået i ballast, og det har kun været lastet med nogle gamle luftige fraser og forslidte agitationsklicheer. Men hvis regeringen virkelig går svanger med alvorlige ønsker om at fremme en forfatningsrevision og har tanke for at skabe betingelserne for dennes gennemførelse både i rigsdagen og i befolkningen, ja, så kan den høje regering ikke gøre selve sagen nogen større bjørnetjeneste end at vælge den fremgangs-måde, man her har valgt, hvorved man netop ad køkkentrappen forsøger at lave en partiel løsning af det såre vigtige valgrets- og valgbarhedsproblem, der ifølge sagens karakter bør løses, ikke partielt, men generelt. Der kan overhovedet ikke findes nogen saglig eller politisk holdbar begrundelse for just i denne situation at koble valgrets- og valgbarhedsbestemmelserne for kommuner og menighedsråd ud fra den almene og landspolitiske problemstilling, som arbejdet med forfatningsrevisionen betinger. Disse spørgsmål bør efter venstres opfattelse løses samlet og generelt og i organisk forbindelse med hinanden.

Det synspunkt, jeg her fremhæver, er forøvrigt ikke noget specielt venstresynspunkt, det er et synspunkt, som tidligere også har været det socialdemokratiske synspunkt. Jeg gør her opmærksom på, at det